

Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas
(LK(b)P) Liepājas apriņķa komiteja

Vēsturiskā izziņa PA-121. fonds

1940. g.-1941. g.; 1944. g.-1949. g.

No 1920. g.- 1940. g. pirmajai pusei Liepājā, Liepājas., Aizputes un kuldīgas apriņķos nelegāli darbojās LKP Lejas-Kurzemes apgabala organizācija ¹⁾ ar centru Liepājā.

1940. g. jūnijā tā legalizējās.

Legalizēšanās brīdī Liepājas apriņķī LKP Lejas-Kurzemes apgabala organizācijas sastāvā darbojās LKP Liepājas pilsētas organizācija kā arī partijas šūniņas Priekulē, Vērgalē u.c. ²⁾

1940. g. 15. augustā LKP CK nolēma likvidēt LKP apgabalu un rajonu organizācijas un to vietā izveidot 19 apriņķa (pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma) un 4 pilsētu LKP organizācijas.

1940. g. 1. septembrī tika izveidota LKP Liepājas apriņķa komiteja (AK). ³⁾ Tā, 9 cilvēku sastāvā vadīja LKP Liepājas apriņķa organizāciju. Vienlaicīgi pilsētas komitejas vadībā tika izveidota LKP Liepājas pilsētas organizācija. ⁴⁾

1940. g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem.

Partijas šūniņas tika pārdēvētas par partijas pirmorganizācijām.

LK(b)P Liepājas apriņķa organizācijas pirmā atskaites vēlēšanu kopsapulce notika 1940. g. 8. decembrī. ⁵⁾

1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Lejas-Kurzemes apgabala komitejas dokumentu fonda nav.

2) LVA, PA-101. f., 2. apr., 65. l., 6. o.p. lp.

3) LVA, PA-121. f., 1. apr., 2. l., 15. un 16. lp.

4) Sk. LKP Liepājas pilsētas komitejas (PA-105. fonds) vēsturisko izziņu

5) LVA, PA-121. f., 1. apr., 1. l., 2. un 39. lp.

LK(b)P Liepājas apriņķa komitejas struktūra bija šāda: 6)

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propagandas un agitācijas nodaļa
- kadru nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa
(tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)

No 1940. g. līdz 1944. g. pirmajai pusei LK(b)P Liepājas apriņķa organizācijas sastāvā ietilpa 8 partijas pirmorganizācijas. 7) Sākoties vācu okupācijai 1941. gada jūnijā, apriņķa komiteja darbību pārtrauca.

1945. g. 7. martā, LK(b)P Liepājas AK darbību atjaunoja. 8) 1945. g. 30. maijā LK(b)P CK pēc padomju varas atjaunošanas tās sastāvu apstiprināja: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs kadru jautājumos, LK(b)P Liepājas AK propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs, Iekšlietu tautas komisariāta Liepājas pilsētas nodaļas priekšnieks, Liepājas pilsētas prokurors. 9)

Velāk LK(b)P Liepājas AK locekļus ievēlēja partijas apriņķa atskaites vēlēšanu sapulcē (no 1948. g. - konferencē) un AK plēnumā ievēlēja sekretārus un apriņķa komitejas biroju. Biroja un AK personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. gadā AK locekļu skaits - 19, biroja - 7 10); 1949. gadā - 25 un biroja - 9 11)

6) LVA, PA-101. f., 2. apr., 361. l., 28. lp.

7) Turpat, 524. l., 68. l.p. un 626. l., 126. lp.

8) LVA, PA-121. f., 3. apr., 1. l., 6. lp.

9) LVA, PA-101. f., 8. apr., 12. l., 168. lp.

10) LVA, PA-101. f., 10. apr., 128. l., 55. lp.

11) LVA, PA-121. f., 6. apr., 1. l., 10. lp. un 2. l., 88.-89. lp.

- 3 -

No 1945. g. līdz 1948. g. LK(b)P Liepājas AK struktūra bija šāda: ¹²⁾

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa
(tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)
- militārā nodaļa
- kadru nodaļa

Reorganizācijas rezultātā no 1949. g. 1. marta kadru nodaļu un militāro nodaļu likvidēja; organizatoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu kā arī rūpniecības un transporta nodaļu. ¹³⁾

1949. g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm. ¹⁴⁾

Šī struktūra saglabājās līdz LK(b)P Liepājas AK likvidācijai.

LK(b)P Liepājas apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 6 partijas pirmorganizācijas un 1949. gadā - 44. ¹⁵⁾

Saskaņā ar LK(b)P CK 1947. g. 15. jūlija lēmumu apriņķa partijas komitejas atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas pagastu pirmorganizācijās, kur tajās bija ne mazāk kā 10 VK(b)P biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus ¹⁶⁾ (algota partijas organizatora (partorga) amatu LK(b)P CK izveidoja 1941. g. 6. janvārī.) ¹⁷⁾ LK(b) P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kuras atradās pagasta teritorijā.

12) LVA, PA-101. f., 3. apr., 13. l., 114. lp.

13) Turpat, 12. apr., 17. l., 46.-47. lp.

14) Turpat, 289. lp.

15) LVA, PA-101. f., 8. apr., 50. l., 29. lp. un 12. apr., 134. l., 62. o.p. lp.

16) Turpat, 10. apr., 19. l., 48. lp.

17) Turpat, 1. apr., 12. l., 38. lp.

- 4 -

1949. gadā Liepājas apriņķī darbojās 3 LK(b)P pagastu partijas komitejas:

- Durbes
- Ezeres
- Vainodes

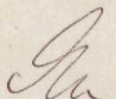
Ar VK(b)P CK 1949. g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK 1949. g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu Latvijas PSR nodibināja 58 lauku rajonus.

LK(b)P apriņķu un pagastu komitejas likvidēja, to vietā izveidoja LK(b)P rajonu komitejas. ¹⁸⁾

LK(b)P Liepājas AK vietā tika nodibināta LK(b)P Liepājas rajona komiteja. ¹⁹⁾

Daļu Liepājas apriņķa pagastu pievienoja Aizputes, Saldus, Skrundas rajoniem.

l. kat.arhiviste

T. Jakovļeva

18) Turpat, 12. apr., 126. l., 164.-166. lp.

19) Turpat, 26. l., 193. lp.

20) Sk. LKP Liepājas rajona komitejas (PA-4134. fonds) un LKP Prēekuļu rajona komitejas (PA-4143. fonds) vēsturiskās izziņas.

Šinī lietā fo (septiņi dešmiti)
_____ numurētas lapas
1999. g. «13.» decembris
LVA arhivists B. Krumieks